



Monimuotoistuva työelämä




Sisältö


- Monimuotoisuus lisää luovuutta
- Monimuotoistuva työelämä
- Mitä tarkoittaa fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen esteettömyys?
- Kaikki näemme eri tavoin
- Luovuus syntyy monimuotoisuudestamme
- Työelämä tänään - muutoksen näkyväksi tekeminen
- Miten esteettömyys toteutuu työpaikallasi?
- Vasemmalla (tai oikealla) kädellä
- Sokkona parin ohjaamana
- Toimintaympäristön muutos työurani aikana
- Monimuotoisuuden hyöty minulle
- Esteellisyyden kokemukset omalla työuralla
- Esteettömyysopas
- ESTE arviointilomake


Huomioitavaa


Tässä osiossa esitellään erityisesti käytännönesimerkkejä monimuotoisuuden hyödyllisyydestä ja kannattavuudesta. Suosituksena on, että kouluttajat käsittelevät erityisesti koulutettavaa kohderyhmää koskettavia toimintaympäristön muutoksia sen sijaan, että käsiteltäisiin kaikkea mahdollista monimuotoisuutta.


Fyysisen esteettömyyden ymmärtää parhaiten kokemuksellisten harjoitusten kautta.


Teema	Menetelmä		Materiaali
Moni- muotoisuus ja työelämä	Monimuotoisuus lisää luovuutta Innojok Oy:n toimitusjohtaja Jukka Jokiniemi luovuudesta (kts. linkki): <ul style="list-style-type: none"> • Monimuotoisuus haastaa kehittämään totuttuja käyttäytymismalleja ja ongelmanratkaisutapoja • Jos työyhteisö olisi kloonattu, olisi vain yhdenlaisia tapoja nähdä asioita ja ratkaista ongelmia 	Luento 	Lähde: Jukka Jokiniemi, Innojok Oy https://www.youtube.com/watch?v=feaFrAdLqGg Julkaisija Asenne meininki, 7.11.2012.
Moni- muotoisuus ja työelämä	Monimuotoistuva työelämä Luennon aiheita: <ul style="list-style-type: none"> • Toimintaympäristön muutos ja tulevaisuuden työelämä • Huoltosuhteen kasvu • Maahanmuuttajamäärien kehitys • Yhteiskuntavastuu • Sosiaalinen vastuu • Monimuotoisuuden edistämisen hyöty yrityksessä/organisaatiossa 	Luento 	Lähteet: Alasoini - Järvensivu – Mäkitalo 2012. Järvinieniemi 2011. Ruotsalainen, Kaija 2012. Väestöliitto 2014. Työ- ja elinkeinoministeriö 2014. Moilanen – Haapanen 2006. Kauppinen – Toivanen 2002.
Moni- muotoisuus ja työelämä	Mitä tarkoittaa fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen esteettömyys? Luennolla käydään läpi: <ul style="list-style-type: none"> • Esteetön työpaikka • Esteettömyys lisää osallisuutta Esteettömyysaiheiset videot: <ul style="list-style-type: none"> • Esteettömyys http://youtu.be/JN003gnn5hk • Esteetön kulku Turussa http://youtu.be/9Mp9IRhDleQ • Palvelukseen halutaan http://youtu.be/pn7VLwuAwHA • Osallisuus http://youtu.be/bFLs0RzJFSk 	Luento 	Lähde: Ekholm, Elina 2009.


<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Kaikki näemme eri tavoin</p> <p>Osallistujia pyydetään ottamaan itselleen parin ja pohtimaan hetken: Mitä näette kuvassa?</p> <p>Pohdinnan jälkeen jaetaan ryhmälle 1-2 ajatusta.</p> <p>Johdatellaan osallistujia keskustelun kautta seuraava ajatukseen kaikki näemme eri tavalla, mitä useampi tapa, sitä moninaisempaa jne.</p>	<p>Ryhmä</p> 	<p>Liite:</p> <p>3.1 Mitä näet kuvassa?</p>
--	---	--	--


<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Luovuus syntyy monimuotoisuudestamme</p> <p>Otetaan pussista esille erilaisia tavaroita yksitellen. Keksitään yhdelle tavaralle useita käyttötarkoituksia</p> <p>Tämäkin on monimuotoisuutta!</p>	<p>Ryhmä</p> 	<p>Tarvikkeet:</p> <p>Viisi esinettä esim. kangaspussiin (nitoja, korkkiruuvi, rannerengas ym.)</p>
--	---	--	--





<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Työelämä tänään - muutoksen näkyväksi tekeminen</p> <p>Osallistujat tekevät pareittain kartongille kollaasin, joka kuvaa heidän mielestään tämän päivän työelämää. He ottavat työssään huomioon myös tapahtuneet/tapahtuvat muutokset.</p> <p>Parit esittelevät tuotoksensa muulle ryhmälle ja kertovat samalla mitkä ovat heidän mielestään suurimmat tapahtuneet/tapahtuvat muutokset työelämässä</p> <p>Keskustellaan kuinka työyhteisöt voisivat valmistautua työelämän muutokseen?</p>	<p>Ryhmä</p> 	<p>Tarvikkeet:</p> <p>Kartonkeja A3 ja aikakausilehtiä</p>
--	---	---	---

<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Miten esteettömyys toteutuu työpaikallasi?</p> <p>Jakaudutaan 3-4 hengen ryhmiin. Ryhmät miettivät omien työpaikkojensa näkökulmasta fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen esteettömyyden toteutumista ja käyvät keskustelua aiheesta.</p> <p>Ryhmät kokoavat A1-kokoiselle paperille fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen esteettömyyden otsikkojen alle niiden toteutumisen omilla työpaikoillaan</p> <p>Ryhmät kirjoittavat paperille myös parannusehdotukset (mitä pitäisi parantaa) kuhunkin kohtaan</p>	<p>Ryhmä</p> 	<p>Vinkki:</p> <p>Voidaan myös toteuttaa niin, että yksi ryhmä pohtii vain yhtä kysymystä</p>
--	--	--	--

<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Vasemmalla (tai oikealla) kädellä</p> <p>Tavoitteena on saada kokemus työskentelystä oman mukavuusalueen ulkopuolella ja ratkaista se yhdessä toisen kanssa.</p> <p>Ohje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Ota pari itsellesi (mielummin henkilö jota et tunne). ” • Jaetaan nyörit, 4nyöriä/ parille. • ”Nosta pöydälle nyörien lähelle käsi, jolla et kirjoita. Toinen käsi on pöydän alla.” • ”Tarkoituksena on että sidotte kaikki neljä nyöriä yhteen perätysten, niin että ne pysyvät myös kiinni toisissaan kun ketjua nostetaan. • ”Puhua saa ja siis jokainen käyttää vain yhtä kättään. Pari joka on ensimmäisenä sitonut neljä nyöriä perätysten, on voittaja. ” • Valmiina paikoilleen HEP! <p>Keskustellaan siitä oliko tehtävä helppo/ vaikea ja miten yhteistyö onnistui. Käytettiinkö sanallisia ohjeita vai miten ohjattiin toimintaa. Oliko toinen ”pomo”? Oliko yllättävää että sitominen onnistui? Miltä tuntui olla ”toisen armoilla, avuton”?</p>	<p>Ryhmä</p> 	<p>Liite:</p> <p>3.2 Vasemmalla kädellä -tehtävä</p> <p>Tarvikkeet:</p> <p>4 kpl 15 cm nyöriä/ pari</p>
--	--	--	---

<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Sokkona parin ohjaamana</p> <p>Tavoitteena saada kokemus siitä, miltä tuntuu liikkua sokkona ja toisen ohjaamana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ota pari itsellesi. Laittakaa toiselle huivi silmien eteen. • Sopikaa keskenänne missä sokko henkilö haluaa käydä, esim. ulkona, WC, juomassa vettä. • Sopikaa miten ohjaaminen tapahtuu. • Toteuttakaa esim. ulkona käynti <p>Keskustelua siitä millaista oli olla ohjattavana ja ohjaajana.</p>	<p>Ryhmä</p> 	<p>Tarvikkeet:</p> <p>huivi/ pari</p>
--	---	--	--

<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Toimintaympäristön muutos työurani aikana</p> <p>Pohdi kuinka oma toimintaympäristösi on oman työuran aikana muuttunut?</p> <p>Jaa 1-2 asiaa koko ryhmälle ja keskustellaan</p>	<p>Yksin</p> 	
--	---	--	--

<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Monimuotoisuuden hyöty minulle</p> <p>Pohdi kuinka sinä olet hyötynyt monimuotoisuudesta työelämässä?</p> <p>Jaa 1-2 asiaa koko ryhmälle ja keskustellaan</p>	<p>Yksin</p> 	
<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Esteellisyden kokemukset omalla työuralla</p> <p>Pohdi sitä kun tulit omalle työpaikalle ensimmäistä kertaa, millaista esteellisyyttä kohtasit? (esim. asenteellinen esteellisyys: en uskaltanut olla oma itseni eräiden ihmisten seurassa tms.)</p> <p>Jaa 1-2 asiaa koko ryhmälle ja keskustellaan</p>	<p>Yksin</p> 	
<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Jaettava materiaali: Esteettömyysopas</p> <p>Kehotetaan osallistujia tutustumaan oppaaseen tai halutessa voidaan myös jakaa tulosteena.</p> <p>Opas löytyy osoitteesta:</p> <p>http://inport2.invalidiliitto.fi/esteettomyysopas_pdf.pdf</p>	<p>Kotona</p> 	<p>Lähde:</p> <p>Pesola, Kirsti 2009.</p>
<p>Moni- muotoisuus ja työelämä</p>	<p>Jaettava materiaali: ESTE arviointilomake</p> <p>Jaetaan osallistujille liitteenä oleva materiaali</p>	<p>Kotona</p> 	<p>Liite:</p> <p>3.3 ESTE arviointilomake.fin</p>

Lähteet:

- Alasoini, Tuomo - Järvensivu, Anu - Mäkitalo, Jorma 2012. Suomen työelämä vuonna 2030. Miten ja miksi se on toisennäköinen kuin tällä hetkellä. TEM raportteja 14/2012. https://www.tem.fi/files/33103/TEMrap_14_2012.pdf. Luettu 29.9.2014.
- Ekholm, Elina 2009. Monimuotoisuus ja esteettömyys. Näkövammaisten asiantuntijoiden työelämäkokemuksia. Helsingin yliopisto, valtiotieteellinen tiedekunta.
- Järvinieniemi, Päivi 2011. Suomen työelämän muutoksia 2000 – luvulla – Tutkimuksesta vaikuttavaan kehittämiseen? TEM-analyseja 35/2011. http://www.tem.fi/files/30500/Suomen_tyolaman_muutoksia_2000_luvulla.pdf. Luettu 29.9.2014.
- Kauppinen, Kaisa – Toivanen, Minna 2002. Tasa-arvo tavoitteena, perustana erilaisuus ja monimuotoisuus. Teoksessa Lindström, Kari – Leppänen, Anneli (toim.) Työyhteisön terveys ja hyvinvointi. Helsinki: Työterveyslaitos.
- Moilanen, Liisa - Haapanen, Ari 2006. Yhteiskuntavastuun sosiaalinen ulottuvuus: hyvät käytännöt yrityksen arjessa. Helsinki: Työministeriö.
- Pesola, Kirsti 2009. Esteettömyysopas. Invalidiliitto http://www.invalidiliitto.fi/files/attachments/esteettomyysopas_pdf.pdf

Työpaikkavalmentaja koulutusmateriaali

Ruotsalainen, Kaija 2012. Huoltosuhde aiheuttaa huolta. Tilastokeskus. http://www.stat.fi/artikkelit/2012/art_2012-06-04_001.html. Luettu 29.9.2014.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2014. Yhteiskuntavastuu. <https://www.tem.fi/yritykset/yhteiskuntavastuu>. Luettu 29.9.2014.

Väestöliitto 2014. Maahanmuuttajien määrä. http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja-ja-linkkeja/tilastotietoa/maahanmuuttajat/maahanmuuttajien-maara/. Luettu 29.9.2014.

Videot:

Esteettömyys. Julkaisija Invalidiliitto ry. 25.9.2013. <http://youtu.be/JN003gnn5hk>

Esteetön kulku Turussa. Julkaisija Turun kaupunki – Åbo stad – City of Turku. 1.12.2010. <http://youtu.be/9Mp9IRhDleQ>

Jukka Jokiniemi, Innojok Oy. Julkaisija Asenne meininki, 7.11.2012. <https://www.youtube.com/watch?v=feaFrAdLqGg>

Osallisuus. Julkaisija Invalidiliitto ry. 25.9.2013. <http://youtu.be/bFLs0RzJFSk>

Palvelukseen halutaan. Julkaisija Invalidiliitto ry. 25.9.2013. <http://youtu.be/pn7VLwuAwHA>